

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

Затверджено
на засіданні кафедри
«Маркетинг, комерційна
діяльність та економічна теорія»
прот. № 1 від 01. 09 .2025 р.

**ВИТРАТИ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ
СИЛАБУС
2025/2026 навчального року**

Галузь знань	– 07 Управління та адміністрування
Спеціальність фондовий ринок	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та
Освітня програма страхування	– Управління фінансами, банківська справа та
Освітній рівень	– перший (бакалавр)
Цикл підготовки	– загальний (вибіркові)
Кількість кредитів ЄКТС	– 3
Семестр	3
Сторінка курсу в MOODLE	– http://do.kart.edu.ua/
Лектор курсу	– Калабухін Юрій Євгенович (доктор технічних наук, професор)
Профайл викладача	– https://kart.edu.ua/staff/kalabuhin-jurij-ievgenovich
Контакти викладача (e-mail)	– kalabuxin-fet@ukr.net
Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – http://rasp.kart.edu.ua/	
Додаткові інформаційні матеріали: http://metod.kart.edu.ua	
Консультації з питань вивчення дисциплін – понеділок 12.40-14.00 (zoom)	

Метою курсу є формування у студентів комплекс необхідних теоретич-

них знань і практичних навичок щодо формування експлуатаційних витрат залізничного транспорту і собівартості вантажних та пасажирських залізничних перевезень.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності у здобувачів вищої освіти:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

заплановані загальні компетенції (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідном урівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

та спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність до розуміння специфіки функціонування фінансів залізничного транспорту та отримання навичок щодо проведення відповідних статистичних досліджень.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (**soft skills**): комунікативність, (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проектів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод самопрезентації).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Оскільки в управлінні витратами на будь-якому підприємстві велика роль належить аналізу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), то практичні навички розрахунку витрат є визначальною компетенцією фахівця

в сучасному середовищі.

Для управління експлуатаційними витратами залізничного транспорту по перевезеннях необхідно розраховувати собівартість перевезень, оскільки в умовах ринкової економіки вона має бути нижньою межею плати за перевезення. Під керівництвом викладачів ви навчитесь розраховувати собівартість перевезень використовуючи такі методи визначення собівартості вантажних та пасажирських перевезень як: метод безпосереднього розрахунку, метод витратних ставок, метод коефіцієнтів впливу основних факторів на собівартість перевезень, метод питомих ваг витрат, метод укрупнених витратних ставок.

Методи навчання

Лекції-візуалізації, практичні з використанням засобів MS Excel, семінари-дискусії, економіко-математичне моделювання.

Теми курсу

Кожна тема побудована так, щоб активізувати пізнавальну діяльність здобувача вищої освіти. Теоретична та практична підготовка студентів спрямована на опанування економічних основ формування експлуатаційних витрат залізниць і визначення собівартості залізничних перевезень для цілей техніко-економічних розрахунків і обґрунтувань та з метою ціноутворення, а також пошуку шляхів зниження експлуатаційних витрат та собівартості перевезень.

Тема 1. Предмет, мета та завдання дисципліни «Витрати на залізничному транспорті». Роль та місце залізничного транспорту в суспільному виробництві. Продукція залізничного транспорту та її вимірники. Формування поточних витрат та фінансових результатів виробництва промислового підприємства. Формування експлуатаційних витрат та фінансових результатів перевезень залізничного транспорту. Предмет, мета та завдання дисципліни.

Тема 2. Управління витратами як напрямок підвищення ефективності функціонування залізничного транспорту в умовах посилення конкуренції на ринку транспортних послуг. Система управління витратами як основа раціонального використання ресурсів і оптимізація витрат. Загальні положення системи управління витратами підприємства. Шляхи удосконалення управління структурою витрат підприємства та їх вплив на формування прибутку. Управління витратами залізничного транспорту.

Тема 3. Експлуатаційні витрати залізничного транспорту. Економічна сутність основних видів діяльності залізничного транспорту України. Загальна класифікація експлуатаційних витрат залізничного транспорту. Групування експлуатаційних витрат. Номенклатура витрат з основних видів економічної діяльності залізничного транспорту України.

Тема 4. Розподіл експлуатаційних витрат залізничного транспорту за різними ознаками. Основні принципи розподілу експлуатаційних витрат

між вантажними та пасажирськими перевезеннями. Групування статей витрат за видами основної економічної діяльності залізничного транспорту. Групування статей витрат за галузевими господарствами залізничного транспорту. Система формування витрат за видами перевезень.

Тема 5. Калькуляція собівартості перевезень на залізничному транспорті. Поняття собівартості перевезень залізничного транспорту. Визначення собівартості вантажних перевезень. Визначення собівартості пасажирських перевезень.

Тема 6. Розрахунки собівартості залізничних перевезень в конкретних умовах. Передумови та методи визначення собівартості перевезень вантажів та пасажирів у конкретних умовах. Метод розрахунку собівартості перевезень за окремими статтями номенклатури витрат. Метод витратних ставок. Метод коефіцієнтів зміни середньо дорожньої собівартості та метод питомої ваги витрат. Метод коефіцієнтів впливу основних факторів на собівартість перевезень. Метод укрупнених витратних ставок.

Тема 7. Метод розрахунку собівартості за окремими статтями номенклатури витрат. Послідовність розрахунку за методом. Зміст статей номенклатури витрат. Порядок розрахунку собівартості перевезень за окремими статтями номенклатури витрат. Приклад розрахунку собівартості перевезень за окремими статтями номенклатури витрат.

Тема 8. Розрахунок собівартості вантажних перевезень методом одиничних витратних ставок. Загальні положення. Розподіл витрат для визначення одиничних витратних ставок по вантажних перевезеннях. Розподіл витрат для визначення одиничних витратних ставок по пасажирських перевезеннях. Розрахунок витратної ставки за вимірником.

Тема 9. Розрахунок собівартості вантажних перевезень методом одиничних витратних ставок. Метод одиничних витратних ставок. Схема розрахунку калькуляційних вимірників. Розрахунок собівартості вантажних перевезень.

Тема 10. Розрахунок собівартості пасажирських перевезень методом одиничних витратних ставок. Формування вихідних даних до розрахунку. Схема розрахунку калькуляційних вимірників. Розрахунок собівартості пасажирських перевезень.

Тема 11. Вплив зміни обсягу перевезень на експлуатаційні витрати та собівартість перевезень. Вплив зміни обсягу перевезень на експлуатаційні витрати та собівартість вантажних перевезень. Вплив зміни обсягу перевезень на експлуатаційні витрати та собівартість пасажирських перевезень.

Тема 12. Вплив якісних показників використання рухомого складу на собівартість вантажних перевезень. Якісні показники використання рухомого складу у вантажному русі. Методи розрахунку впливу якісних показників використання рухомого складу на собівартість вантажних перевезень. Методика визначення залежності собівартості вантажних перевезень від якісних показників використання рухомого складу.

Тема 13. Вплив якісних показників використання рухомого складу на собівартість пасажирських перевезень. Якісні показники використання рухомого складу у пасажирському русі. Методи розрахунку впливу якісних показни-

ків використання рухомого складу на собівартість пасажирських перевезень. Методика визначення залежності собівартості пасажирських перевезень від якісних показників використання рухомого складу.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу). Зокрема:

1. <http://metod.kart.edu.ua/>
2. <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
3. <http://Ukrstat.gov.ua>
4. <http://uz.gov.ua>
5. <https://minfin.com.ua/ua/>

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння набуті при вивченні дисципліни можуть бути використані випускниками на посадах фінансових аналітиків, фінансових консультантів, аудиторів, експертів, економістів в галузі залізничного транспорту та інших галузей народного господарства.

Форми і методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий (залік).

Методи контролю: виконання практичних завдань (усне і письмове опитування), виконання практичних завдань з використанням засобів MS Excel, відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		Розподіл балів
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 20
Виконання індивідуальних завдань (зокрема, типових кейсів)		до 15
Виконання та захист в строк самостійних робіт		20
Підсумок		60

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (зараховано, незараховано) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою	За 100 бальною шкалою	Визначення за шкалою ECTS
ЗАРАХОВАНО	90-100	A
	82-89	B
	75-81	C
	69-74	D
	60-68	E
НЕЗАРАХОВАНО	35-59	FX
	<35	F

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, комунікаційних технологій.